

Innspill til Byrådets forslag til budsjett 2026 og økonomiplan 2026–2029

Til Oslo bystyre og byråd

Vi vil gjerne komme med et innspill til byrådets forslag til budsjett for 2026 og økonomiplan for 2026–2029, med særlig vekt på arbeidet mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer.

Budsjettet viser en viktig prioritering av dette arbeidet. Samtidig vil vi påpeke en betydelig svakhet: de nasjonale minoritetene er i liten grad synliggjort eller inkludert i satsingen, til tross for at Norge gjennom Europarådets rammekonvensjon har forpliktet seg til å beskytte og fremme deres språk, kultur, historie og samfunnsdeltakelse.

Det gjelder særlig den jødiske minoriteten, som utsettes for en form for rasisme – antisemittisme – som fortsatt er utbredt, men ofte underprioritert i antirasistisk arbeid. Etter 7. oktober 2023 har dette blitt enda tydeligere: polariseringen i samfunnet har økt, jødiske stemmer har i mange sammenhenger blitt ekskludert fra antirasistiske arenaer, og begreper som «sionisme» brukes aktivt for å delegitimere jødisk tilstedeværelse i samfunnsdebatten.

Antisemittisme deler mange av de samme mekanismene som annen rasisme – den bygger på forestillinger om «den andre», essensialistiske stereotyper og sosial ekskludering – men skiller seg også ut ved sin historiske kontinuitet og evne til å tilpasse seg nye kontekster. Når jødiske erfaringer og perspektiver ikke blir inkludert i det antirasistiske arbeidet, svekkes hele feltets gjennomslagskraft.

Derfor er det nødvendig med egne initiativer og øremerkede midler til tiltak som:

- Synliggjør antisemittisme som diskriminering basert på religion og etnisitet.
- Fremmer jødiske stemmer og perspektiver i offentligheten og i antirasistiske nettverk.
- Reparere og bygge relasjoner mellom jødiske miljøer og antirasistiske organisasjoner.
- Gir kunnskap om antisemittismens samtidige uttrykk og historiske røtter.

- Bidrar til et språk for nyanserte samtaler om sionisme, antisemittisme og Israel-kritikk, slik at uenighet ikke fører til ekskludering.

Forskning viser at arbeidet mot antisemittisme i stor grad har vært konsentrert om majoritetens holdninger, mens jødiske erfaringer i liten grad er løftet frem. Resultatet er en dobbeltbelastning: jøder møter ikke bare fiendtlighet, men også manglende anerkjennelse. Dette undergraver både tilliten til institusjonene og jødernes reelle deltakelse i samfunnet.

For at Oslo kommune skal ha et helhetlig og inkluderende antirasistisk arbeid, er det derfor nødvendig å:

- Øremerke midler til tiltak som retter seg spesifikt mot antisemittisme.
- Inkludere nasjonale minoriteter som en tydelig kategori i arbeidet mot rasisme og diskriminering.
- Stille krav til at tiltak som mottar støtte, har en inkluderende tilnærming der jødiske stemmer også har en plass.

Slik kan kommunen sikre at innsatsen mot rasisme faktisk omfatter hele mangfoldet i byen – og bidra til et mer kunnskapsbasert, inkluderende og demokratisk samfunn.

Med vennlig hilsen,

Ester Nafstad

Nestleder, Kos & Kaos - The Nordic Jewish Network